

TMMOB
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

Sayı : OB.1820

1 Ekim 2025

Konu : 6 Şubat 2023 Depremleri Sonrası
Yargılamalarda Yaşanan Sorunlar ve
Adaletin Sağlanması Çağrısı

Sayın Numan KURTULMUŞ
TBMM Başkanı
ANKARA

Sayın Başkan;

Yeni yasama yılı açılışında bir kez daha belirtmek isteriz ki; ülkemiz dünyanın en önemli deprem kuşaklarından birinde yer almakta, yüzölçümümüzün %66'sı en yüksek riskli bölgelerde, %96'sı ise farklı büyüklüklerde depremlere yol açabilecek alanlarda bulunmaktadır. Bu gerçeklik, ülkemizin topraklarının ve nüfusunun büyük bir bölümünün deprem tehlikesi altında bulunduğunu göstermektedir.

Keza son 24 yılda yıkıcılığı çok yüksek olan 17 Ağustos 1999 Gölcük Depremi olmak üzere , 12 Kasım 1999 Düzce Depremi, 1 Mayıs 2003 Bingöl Depremi, 23 Ekim-9 Kasım 2011 Van Depremleri, 24 Ocak 2020 Elazığ Sivrice Depremi, 30 Ekim 2020 İzmir Depremini yaşamış ve son olarak en ağır yıkımı yaşadığımız 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde 6 Şubat 2023 Maraş depremlerinde, resmi verilere göre 53 binden fazla insanımız hayatını kaybetmiş, deprem anında yaklaşık 40 bin bina yıkılmış, 200 binden fazla bina ise ağır hasar almıştır. Bu durum ise depremin değil ihmallerin ve yanlış politikaların sonucudur.

Bu nedenle alınacak diğer tüm tedbirlerin yanı sıra deprem yargılamalarının adil, şeffaf ve bütünlüklü bir yaklaşımla yürütülmesi, sadece sorumluların cezalandırılması için değil, gelecekte aynı hataların tekrar etmemesi için de hayati önem taşımaktadır.

Sayın Başkan,

Son olarak yaşadığımız Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat 2023 Depremleri; 11 ili etkileyen, aynı gün içerisinde 7.7 ve 7.6 büyüklüğünde meydana gelen, on binlerce insanın hayatını kaybetmesine, milyonlarca kişinin evsiz kalmasına yol açan, Türkiye tarihinin en yıkıcı depremleri arasında yer almıştır.

Bu ölçekte bir depremin yol açtığı yıkımda yalnızca projelendirme değil; zemin koşulları, uygulama kalitesi, denetim zaafı, kentsel planlama eksiklikleri, imar afları, kamu denetiminin çöküşü ve karar alıcıların ihmali gibi birçok faktör birlikte etkili olmuşken, devam eden yargı süreçlerinde, tüm sorumluluk meslektaşlarımız olan inşaat mühendislerine yüklenmekte, meslektaşlarımız 21 yıla varan akıl almaz cezalarla mahkûm edilerek, adeta sistemin çöküşünün sembolü olarak cezalandırılmaktadır.

TMMOB
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

6 Şubat Depremlerinin yaratmış olduğu bu büyük yıkımda sorumluluğu bulunan herkesin yargı önüne çıkarılması ve bu kişilerden hukuk nezdinde hesap sorulması, adil bir yargılama yapılarak gerçek sorumluların tespit edilmesi bir daha böylesi büyük yıkım ve acılar yaşamamamız için zorunludur.

Ancak yaklaşık iki buçuk yıldır devam eden soruşturma ve yargılama süreçlerinde, 6 Şubat Depremlerinin kendine özgü, olağandışı ve öngörülemez niteliklerine yönelik devam eden bilimsel çalışmalar; yapı, deprem ve yapının yapıldığı dönemde geçerli olan mevzuat ilişkisi, mahkemeye sunulan, konunun uzmanı olan akademisyenlerin ve bağımsız bilirkişilerin **alternatif teknik görüşleri dikkate alınmayarak, eksik, teknik açıdan yetersiz ve zaman zaman hatalı bilirkişi raporlarına** dayanılarak meslektaşlarımız hakkında ağır hapis cezaları verilmesi, **hukuki güvenliği ve bilimsel doğruluğu tamamen ortadan kaldırmakta olup** yargılama sürecini **tek taraflı ve cezaya odaklı** bir yapıya çevirmekte ve sadece meslektaşlarımızı değil, **hukuk devletini doğrudan tehdit etmektedir.**

Yargılamalarda yaşanan bu sorunlar ise hem yıkımın gerçek nedenlerinin tespitini hem de adil ceza ve yaptırım mekanizmalarının işletilmesini zorlaştırmaktadır.

Sayın Başkan,

Bilindiği üzere adalet; suç işleyenin cezalandırılmasını, suçla ilgili olmayan kişilerin ise haksız isnatlardan, toplum nezdindeki itibarlarının zedelenmesinden korumasını gerektirir. Deprem nedeniyle devam eden yargı süreçlerinin adil olmasının yanı sıra bir sonraki depremde yine enkaz altında kalmamak için yıkımlardaki kusurların ve sorumlulukların doğru belirlenmesi, ilgili her birey ve kurumun sorumluluğudur.

Adaletin sağlanması için, bu alanın teknik ve hukuki yönden bütüncül şekilde ele alınması, bilim insanlarının görüşlerinin de dikkate alınarak değerlendirilmesi zorunluluktur.

Yargılama süreçlerindeki yetki ve sorumluluk belirsizliği, teknik yeterliliği tartışmalı raporlar, idare yetkililerinin soruşturma veya kovuşturma kapsamına alınmaması, toplumda oluşan tepkiler nedeniyle savunma hakkı ve delil incelemesinin ikinci plana atılması vb. sorunlar nedeniyle 6 Şubat depremleri aynı zamanda hukukun da sınıandığı bir felakete dönüşmektedir. Birçok inşaat mühendisi, hatalı ve eksik tespitlerle sorumlu tutulmakta ve sistemin bütünündeki sorunlar meslektaşlarımızın üzerine yüklenmektedir.

Oysaki inşaat mühendisleri bu ülkenin altyapısını kurmuş, sanayisini yükseltmiş, barajlarını, yollarını, köprülerini inşa etmiştir. Bugün ağır cezalara çarptırılan meslektaşlarımızın büyük çoğunluğu;

- Mesleğinde onlarca yıllık tecrübeye sahip,
- Herhangi bir kastı veya kusuru bulunmayan,
- Mesleklerinin gereklerini özenle yerine getirmiş,

TMMOB İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

• Hiçbir suç kaydı bulunmayan, tertemiz, toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket etmiş kişilerdir.

Unutulmamalıdır ki, bugün yaşadığımız sorunlar; mühendislik hizmetlerinden değil, bu hizmetlerin denetimsizliğinden, ranta dayalı inşaat sisteminden ve ihmalkâr uygulayıcılardan kaynaklanmaktadır.

Tespit edilen bu sorunların çözülmesi, sadece inşaat mühendislerinin haklarının değil, aynı zamanda adaletin sağlıklı işlemesinin de teminatıdır. Bu taleplerin dikkate alınması, hukuk devletinin temelini güçlendirecek, toplumda adalet duygusunun yeniden inşasına katkı sağlayacaktır.

Bu çağrımız yalnızca adalet için değil, gelecekte ayakta kalabilecek kentler yaratmak için yapılmaktadır. Verilen ağır cezaların sonucu sadece bireylerin değil, ülkemizin teknik kapasitesinin çöküşü demektir. Bu cezalar ne hukuken ne vicdanen kabul edilebilir.

Unutulmamalıdır ki, bir milletvekilinin en büyük görevi yalnızca kanun yapmak değil, demokrasinin kalıcı ve güçlü temellerini atmaktır. Bu sorumluluk, yalnızca bugüne değil; gelecek kuşaklara karşı da vicdani ve tarihsel bir borçtur. Meclisimizin açılışı vesilesiyle bir kez daha 6 Şubat depremlerinin büyüklüğü ve çok aktörlü doğası göz önüne alınmadan neden olduğu yıkımın sorumluluğunun meslektaşlarımızın üzerine yıkılmasına itiraz ediyor ve;

1. Gerçek ve adil bir yargılamanın sağlanarak, başkaca adli tedbirler uygulanabilecekken halen tutuklu bulunan meslektaşlarımızın bir an önce tutuksuz yargılanmak üzere tahliye edilmesini,

2. Deprem yargılamalarının adaletli ve teknik doğrulukla sonuçlanabilmesi için en kritik unsurlardan birisi bilirkişilerin atamalarıdır. Bilirkişilerin tek başına üniversitede akademisyen olması yeterli değildir. Deprem yargılamalarında gereken şey çoğu zaman uygulama tecrübesidir. Şantiye deneyimi olmayan, yapı denetimi yapmamış veya projelerde doğrudan görev almamış bir akademisyen, gerçek kusurları sahada tespit etmekte yetersiz kalmakta, hatalı, eksik, yanlış bilirkişi raporları nedeniyle adaletin sağlanması gecikmektedir. Bu nedenle yargılamalarda bilirkişi görevlendirmelerinde azami özen gösterilerek, konusunda yeterli uzmanlık ve tecrübeye sahip bilirkişilerin görevlendirilmesini,

3. Yargılamalarda, her bir paydaşın kusuru ölçüsünde ve bilimsel bilirkişilik temelinde değerlendirilmesini,

4. Meslektaşlarımız hakkında verilen orantısız ve ağır cezaların istinaf ve temyiz süreçlerinde düzeltilmesini,

5. Denetim ve karar mekanizmalarının da yargı önüne çıkarılmasını,

6. Mesleğini iyi niyetle ve ülke yararına icra etmiş inşaat mühendislerinin hedef gösterilmesinin engellenmesini,

7. Deprem davalarında çoğunlukla yapı güvenliği, mühendislik hizmetleri, imar hukuku, yapı denetim sistemi ve kamu görevlilerinin sorumlulukları gibi teknik boyutlarda pek çok konu vardır. Bu karmaşık teknik konuların, savcılık aşaması dahil olmak üzere soruşturmaların/yargılamanın doğru yönlendirilmesi, delillerin toplanması,

TMMOB
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

birlikli incelemlerinin teknik doğrulukla yapılması için deprem yargılamaları konusunda uzmanlık gerektirmektedir. Adaletin güçlenmesi ve adalete olan güvenin sağlanması açısından deprem yargılamalarında ihtisaslaşmanın sağlanması hususunda çalışma yapılmasını,

Talep ediyoruz.

Bu sadece bir meslek örgütünün değil, toplumsal vicdanın ve adaletin çağrısıdır. İnşaat mühendisleri bu ülkenin düşmanı değil, üretici gücüdür, bugün susarsak, yarın hep birlikte enkaz altında kalırız.

Saygılarımızla.

Bülent TATLI
TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi

TMMOB
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

Eki:

1. 27 Nisan 2024 tarihli basın açıklaması.
2. "6 Şubat Depremlerinin Asıl Sorumluları Hesap Vermeli, Yargı Süreçleri Adil Olmalıdır!" başlıklı basın açıklaması.
3. "Adalet Bakanlığına Çağrımızdır, Soruşturmalar Cadı Avına Dönüştürülmesin!" başlıklı basın açıklaması.
4. "Şubat 2023 Depremlerinde Binaları Hasar Görerek Yıkılan Statik Proje Mühendislerinin Yargılanmalarında Esas Alınacak Bilirkişi Raporlarının Teknik Yaklaşımı" ile ilgili TMMOB İnşaat Mühendisleri Odasının Görüşü
5. "Depremde Yıkılmış Betonarme Bir Binadan Beton Karot Numunesi Alınır Mı?" başlıklı Akademik çalışma,
6. "Şubat 2023 Depremlerinde Binaların Ağır Hasar ve Yıkımlarında Tasarım, Yapım ve Denetim Hataları Yanında Depremlerin Büyüklüğünden ve Yönetmeliklerden Kaynaklanan Sorunlara İlişkin Bir İrdeleme: Antakya Örneği" başlıklı akademik çalışma,
7. "Kanunsuz Suç Olmaz! Aleyhe Düzenleme Geriye Yürümez!" başlıklı basın açıklaması,
8. "Bilirkişiler Hâkim Yerine Geçemez, Kusur ve Oranını Belirleyemez!" başlıklı basın açıklaması.
9. "Paket Program Analiz Çıktıları Değişmez Gerçeklikler Değildir! Salt Paket Program Analiz Çıktıları Üzerinden Kusur Değerlendirmesi Yapılamaz!" başlıklı basın açıklaması
10. "Deprem Yargılamalarında Bilirkişilik Yapan Meslektaşlarımıza Çağrımızdır!" başlıklı basın açıklaması,
11. "İmara Esas Jeolojik ve Jeoteknik Etüt ile Parsel Bazında Zemin Etüdü Karıştırılmamalıdır" başlıklı basın açıklaması,
12. "Yürürlüğe Girmemiş Mevzuatın Uygulanma Zorunluluğu Yoktur" Bilirkişiler ve Yargı Mercileri Deprem Yargılamalarında Yapının Ruhsat Aşamasında Yürürlükte Olan Mevzuatı ve Uygulanma İmkânını Dikkate Almalıdır" başlıklı basın açıklaması.
13. " 6 Şubat Depremleri Sonrası Devam Eden Yargı Süreçlerinde İnşaat Mühendisi Meslektaşlarımızın Günah Keçisi İlan Edilmesine İtiraz Ediyoruz" başlıklı basın açıklaması.